

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Spirare Valley B.V., Heibloem

Toezicht Jeugdigen in Jeugdhulp (JIJ)

Utrecht, juni 2023

Rapport Spirare Valley B.V.

De hulpaanbieder aan het woord

Op deze punten uit het rapport zijn we trots:

Alle betrokkenen zijn er trots op dat Spirare een wendbare en oplossingsgerichte organisatie is. Een organisatie waar je je thuis voelt, waar het welzijn van de jeugdige daadwerkelijk centraal staat en er een aansluiting is op je eigen behoefte en jouw eigen individueel ontwikkeltempo. Trots dat zo de jeugdigen weer langzaam het vertrouwen in zichzelf kunnen terugwinnen, maar ook hun plek in de maatschappij. We zijn trots dat jongeren uiten dat ze bij Spirare echt zichzelf kunnen zijn en dat ook de ouders veel herkenning en erkenning ervaren.

Met deze punten uit het rapport gaan we aan de slag:

Een zorgcoördinator zal toezicht gaan houden op het structureel doorvoeren van rapportages en brengt orthopedagogische kennis en ervaring in bij de intake, dagelijkse begeleiding, risicoanalyses, formulieren van doelen en de zorg-rapportages. De activiteiten worden verankerd in onze procedures. Spirare is aangemeld bij Jeugdstem en de website is conform aangepast. Ook de klachtenregeling is aangepast en zal actiever worden gecommuniceerd. De controle op het tijdig aanvragen van VOG's en het opvragen van diploma's wordt verder aangescherpt. Tot slot zal Spirare de medezeggenschap uitbreiden.

Wat gaan jeugdigen en ouders hiervan merken?

Met de inbreng van de zorgcoördinator en het uitgebreider opvolgen van de procedures kunnen de jeugdigen en de ouders een meer regelmatige en volledige rapportage verwachten bij de start en bij het vervolg van de begeleiding. Hiermee wordt ook de volledigheid van het dossier vergroot. Cliënten gaan nog eenvoudiger de directe toegang tot de onafhankelijke vertrouwenspersoon en klachtenafhandeling vinden, mede door een actieve communicatie. De betrokkenheid van jeugdigen en hun vertegenwoordigers wordt verder versterkt door de invoering van een cliëntenraad.

Conclusie van de inspectie

De voorgenomen verbeteracties geven de inspectie vertrouwen in het aanpakken van de verbeterpunten. De inspectie is positief over het beoogde effect op jeugdigen en hun ouders. De inspectie acht Spirare Valley in staat om verantwoorde hulp te bieden en blijft de ontwikkelingen op basis van het reguliere toezichtproces volgen.

1 Inleiding

In maart 2023 voerde de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (Inspectie) toezicht uit bij Spirare Valley B.V. te Heibloem (Spirare).

Aanleiding

De aanleiding voor het toezicht is een incident van enige tijd geleden waarvoor Spirare verbetermaatregelen heeft meegekregen van de inspectie. Nagaan of de implementatie hiervan geslaagd is, is mede aanleiding voor dit toezicht naar de algehele kwaliteit van Spirare. Doel van het toezicht was om te bepalen of Spirare verantwoorde hulp biedt.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader Het JIJ-kader. Dit toetsingskader bestaat uit drie thema's: ontwikkelingsgerichte hulp, de deskundige hulpverlener en goed bestuur. In het onderzoek is gefocust op een select aantal normen die zich richten op veiligheid, methodisch werken en de besturing van de organisatie.

Het volledige toetsingskader is te vinden op:

www.igj.nl/publicaties/toetsingskaders/2021/01/05/het-jij-kader.

Beschrijving Spirare Valley B.V.

Spirare Valley B.V. (Spirare) staat sinds augustus 2013 ingeschreven bij de kamer van koophandel als Besloten Vennootschap onder het nummer 58591168. Spirare is een jeugdhulpaanbieder die begeleiding en twee dagen per week nachtopvang biedt aan jeugdigen die als gevolg van hun hoogbegaafdheid zijn vastgelopen in het onderwijs en/of de maatschappij. Spirare begeleidt jeugdigen middels een divers aanbod van activiteiten en mentorschap door drie fases naar re-integratie in de maatschappij en/of onderwijs. Het doel van de begeleiding is de gestagneerde ontwikkeling van de jeugdigen en jongvolwassenen weer op gang te brengen.

Het bestuur van Spirare bestaat uit twee bestuurders die sinds de oprichting betrokken zijn bij de organisatie. Daarnaast heeft Spirare ongeveer 50 medewerkers in dienst in verschillende functies zoals begeleiders, senior-begeleiders, stagiaires en vak begeleiders. Op het moment van toezicht heeft Spirare 95 jeugdigen in zorg die hoogbegaafd zijn en als gevolg daarvan problemen ondervinden. Bij veel jeugdigen is er sprake van co-morbiditeit zoals autisme of depressieve klachten. Spirare begeleidt jeugdigen in de leeftijd van 5 tot en met 23 jaar.

Spirare heeft één locatie in Midden-Limburg, Heibloem, waar zij vanuit verschillende paviljoens begeleiding bieden. De locatie is gevestigd op een voormalig jeugdzorgterrein in een bosrijke omgeving.

Spirare begeleidt aan de hand van drie fases jeugdigen weer terug naar 're-integratie'/deelname aan de maatschappij: de rustfase (1), oriëntatiefase (2) en integratiefase (3). Spirare heeft een eigen benaming voor de medewerkers die jeugdigen begeleiden: trackguides, senior-trackguides en lifeguides. Trackguides zijn pedagogisch begeleiders die als mentor gekoppeld zijn aan de jeugdigen. Zij coördineren het begeleidingsproces en fungeren als mentor en aanspreekpunt voor de jeugdige. De senior-trackguides zijn SKJ-geregistreerde medewerkers die onder andere een verantwoordelijkheid hebben bij het vaststellen van de begeleidingsplannen. Tot slot de lifeguides, dit zijn begeleiders die vanuit hun vakkennis jeugdigen begeleiden bij het ontplooiën van hun talenten. Dit zijn bijvoorbeeld een geschiedenisdocent, programmeur of sportleraar.

Het grootste gedeelte van de jeugdigen ontvangt begeleiding op basis van de Jeugdwet met een Persoons Gebonden Budget (PGB) of maatwerkbeschikking. Enkele jongvolwassenen ontvangen begeleiding op basis van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo).

2 Conclusie

In dit hoofdstuk geeft de inspectie haar conclusies weer. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe het vervolg van het toezicht eruit zal zien.

Analyse

De inspectie constateerde op de volgende normen alleen positieve punten:

- Jeugdigen en ouders hebben, waar mogelijk, regie over hun leven en welbevinden (norm 1.2).
- De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving (norm 1.5).
- De bestuurder¹ stelt de maatschappelijke doelstelling en het belang van de jeugdigen centraal (norm 3.1).

Verbetering is nodig op de volgende normen:

- Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen (norm 2.1).
- Hulpverleners handelen methodisch en ontwikkelingsgericht (norm 2.3).
- De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp (norm 3.2).
- De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen (norm 3.4).

De aanbieder heeft laten weten aan de slag te gaan met de aandachts- en verbeterpunten uit het rapport. Zo gaan zij een zorgcoördinator aanstellen die verantwoordelijk wordt voor het toezicht op de uitvoering van alle zorgprocedures. De functie zal worden ingevuld door een persoon met een orthopedagogische WO-opleiding waarbij een registratie bij SKJ als voorwaarde wordt gesteld. Hiermee willen zij de inbreng van een gedragswetenschapper in alle stappen van de begeleiding waarborgen. Spirare geeft aan dat zij waar nodig de functie gaan verankeren in de procedures en zullen de procedures worden aangepast om andere punten te adresseren zodat de dossiervorming sterk verbetert.

Ook geeft Spirare aan dat zij inmiddels een afspraak hebben gemaakt met Jeugdstem (voormalig AKJ) en de website met de informatie over Jeugdstem hebben uitgebreid. Ook geven zij aan de overige brochures en klachtenregelingen aan te passen en dit actiever te communiceren naar alle betrokkenen. Zo geven zij aan onder andere de regelingen bij de zorgovereenkomsten te gaan voegen, het in nieuwsbrieven te vermelden en op andere wijze onder de aandacht te brengen bij de jongeren.

¹ Onder bestuurder wordt verstaan degene die eindverantwoordelijk is voor de organisatie. Dit kan bijvoorbeeld ook een gezinshuisouder zijn.

Daarnaast geeft Spirare aan te gaan starten met het proces voor het instellen van een cliëntenraad. In dit kader, en ook in het kader van een toezichthoudend orgaan, gaan zij als organisatie onderzoeken wat de beste structuur is als rechtspersoon.

Vervolg

De inspectie acht Spirare Valley B.V. in staat om verantwoorde hulp te bieden en vertrouwt erop dat zij de door hen zelf aangegeven concrete verbetermaatregelen doorvoert om aan alle normen te voldoen. De inspectie blijft ontwikkelingen volgen in haar reguliere toezicht.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd, zoals de inspectie deze aantrof op het moment van toezicht. De inspectie geeft per norm aan wat haar oordeel is. De inspectie beoordeelt de normen op een vierpuntschaal:

- *De aanbieder voldoet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm alleen positieve punten.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels aan de norm. De inspectie constateert op deze norm veelal positieve punten, verbetering is op punten mogelijk.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm overwegend negatieve punten, verbetering is noodzakelijk.*
- *De aanbieder voldoet niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm nauwelijks tot geen positieve punten, verbetering is zeer noodzakelijk.*
- *De inspectie heeft deze norm niet beoordeeld.*

Thema 1: Ontwikkelingsgerichte hulp

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulp gericht is op de ontwikkeling van de jeugdige en diens gezin.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Beeld

Eigen regie

Respect

**Sociaal
netwerk**

**Gezonde
ontwikkeling**

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 1.1		Oordeel
	Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij hulpverleners.	

Begeleiders vertellen dat de start van zorg verloopt via een aanmelding bij het secretariaat waar informatie wordt opgehaald bij de ouders van de jeugdige. Als uit een eerste uitvraag blijkt dat de hulpvraag passend is bij het aanbod wat Spirare kan bieden wordt er een intakegesprek gepland. Tijdens het intakegesprek wordt de visie en werkwijze van Spirare toegelicht en een rondleiding over het terrein gegeven. Begeleiders geven aan dat het belangrijk is dat er van beide kanten een klik moet zijn en de jeugdige een wens tot ontwikkeling moet hebben en het begeleidingstraject vrijwillig moet aangaan. Ouders vertellen dat zij tijdens de rondleiding en intake een goed beeld kregen van Spirare en verwachtingen duidelijk waren.

Begeleiders en de bestuurders vertellen dat er een actueel beeld wordt verkregen van de jeugdige door middel van gespreksvoering. Jeugdigen worden gekoppeld aan een 'trackguide' die verantwoordelijk is voor het proces van de jeugdige. Ouders en jeugdigen geven in gesprekken met de inspectie aan dat zij ervaren dat de begeleiders van Spirare een goed beeld hebben van de wensen, mogelijkheden en netwerk van de jeugdige. In gesprekken met begeleiders hoort de inspectie terug dat zij ook een goed beeld hebben van de interesses en welbevinden van de jeugdigen waaraan zij gekoppeld zijn. Het is een belangrijk onderdeel van de begeleiding om de jeugdigen intrinsiek te motiveren en daarvoor zoeken de begeleiders samen met de jeugdigen naar waar de interesses, talenten en behoeften liggen om daar de begeleiding op af te stemmen. De inspectie ziet dit echter niet navolgbaar terug in de dossiers van de jeugdigen. Er worden geen rapportages vastgelegd en de kennis over de interesses en welbevinden van de jeugdigen lijkt voornamelijk mondeling te worden besproken maar wordt niet vastgelegd.

De inspectie ziet daarnaast in de dossiers van de jeugdigen dat de informatie uit de intake zeer beperkt wordt vastgelegd. In het merendeel van de dossiers bestaat de intake informatie uitsluitend uit een mailwisseling tussen ouders en Spirare, maar ontbreekt een brede uitvraag en achtergrond informatie van de jeugdige en diens context. Het is onduidelijk wat de uitgangspositie of startsituatie is van de jeugdige bij de start van de begeleiding. Begeleiders en de bestuurders vertellen daarnaast dat bij de start van de begeleiding het opmaken van het zorgplan regelmatig wordt uitgesteld om een beter beeld van de jeugdige te kunnen vormen (zie hierover ook norm 2.3.).

Verbeterpunt

De inspectie verwacht dat Spirare een actueel beeld van de jeugdige bij start, evaluatie en veranderende omstandigheden vastlegt in de dossiers. De startsituatie met een actueel beeld van de context van de jeugdige, ouders en het netwerk dient vastgesteld te worden in een (begeleidings)plan. De voortgang dient bijgehouden te worden aan de hand van structurele

rapportages. Doordat de kennis over het actueel beeld van de jeugdigen veelal mondeling wordt besproken en in de hoofden van begeleiders zit is het bijvoorbeeld een risico dat bij uitval of ziekte van medewerkers deze informatie niet overdraagbaar en/of beschikbaar is. Bovendien hebben cliënten er recht op, wanneer zij hun dossier inzien, te kunnen lezen welke informatie een rol speelt bij het bepalen van de hulp.

Norm 1.2		Oordeel
	Jeugdigen en ouders hebben, waar mogelijk, regie over hun leven en welbevinden.	

Begeleiders vertellen dat zij in de begeleiding zoveel mogelijk aansluiten bij de individuele behoefte van jeugdigen. Als een jeugdige op een dag extra nabijheid nodig heeft wordt dit geregeld. Hetzelfde geldt voor het aansluiten bij de interesses en talenten van de jeugdigen. Als voorbeeld beschrijft een begeleider dat een jeugdige wilde proberen zijn examen te halen maar moeite had met geschiedenis. Spirare heeft vervolgens een vakbegeleider ingezet die een achtergrond heeft als geschiedenisleraar en deze jeugdige helpt met het leren voor zijn examens.

Ouders geven aan dat als een jeugdige het nog te moeilijk vindt om bijvoorbeeld meerdere dagen naar Spirare te komen ook hier geen druk wordt opgelegd maar de begeleiders samen met ouders kijken hoe ze de jeugdigen het vertrouwen kunnen geven om de draad weer op te pakken.

De inspectie ziet en hoort in gesprekken dat Spirare waar mogelijk aansluit bij de wensen en behoefte van jeugdigen en diens ouders. Zij geven de jeugdige regie door aan te sluiten bij het ontwikkeltempo van de jeugdige en zo min mogelijk druk op te leggen.

“Niemand is hier raar en niks is te gek. Je kan hier echt jezelf zijn.” *Jeugdige*

Norm 1.5		Oordeel
	De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving.	

Spirare werkt aan de hand van drie fases in de begeleiding naar het weer op gang brengen van de ontwikkeling bij de jeugdigen. Begeleiders vertellen dat het stimuleren van de ontwikkeling, passend bij het tempo van de jeugdigen centraal staat. De inspectie hoort in diverse gesprekken

terug dat er voor iedere jeugdige op maat wordt gekeken naar wat hij/zij nodig heeft. Daarnaast wordt er geprobeerd zoveel als mogelijk aan te sluiten bij de interesses en het ontdekken van talenten bij de jeugdigen. De bestuurders en begeleiders vertellen dat de eerste fase, de rustfase, een belangrijk onderdeel is van de werkwijze van Spirare. In deze fase staat rust, stabilisatie en het opbouwen van een begeleidingsband centraal. In gesprekken met jeugdigen en ouders hoort de inspectie dat jeugdigen vaak al lange tijd geen onderwijs meer hebben gevolgd op het moment dat zij in zorg komen bij Spirare. In de rustfase wordt er ruimte geboden om zonder druk op te leggen bijvoorbeeld weer in contact te komen met leeftijdsgenoten.

Ouders en begeleiders vertellen dat er maandelijks ouderavonden zijn waar verschillende thema's worden behandeld als een vorm van psycho-educatie. Ouders vertellen dat zij tijdens de ouderavonden veel herkenning en erkenning ervaren en zij onderling tips uitwisselen over hoe zij hun kind het best kunnen ondersteunen.

Tijdens de rondleiding ziet de inspectie dat Spirare in de verschillende paviljoens een uitgebreid aanbod heeft voor de jeugdigen om onder begeleiding van lifeguides activiteiten te doen of tot rust te komen. De ruimtes zien er huiselijk en kleurrijk uit. Zo zijn er in de paviljoens bijvoorbeeld houtbewerkingsmogelijkheden, techniek en ICT-mogelijkheden maar ook sportactiviteiten, creatieve ruimtes en diverse muziekinstrumenten beschikbaar voor de jeugdigen. De slaapkamers van de jeugdigen die een nacht blijven slapen zijn op gehoorafstand van de begeleiding die aan de hand van slaapdiensten beschikbaar is voor jeugdigen in de nachten. De begeleiders van de nachtopvang vertellen dat zij in de avond huiselijke activiteiten doen met de jongeren, zoals bordspelletjes, taart bakken en wandelen.

Er wordt volgens het bestuur en de begeleiding geen gebruik gemaakt van vrijheidsbeperkende maatregelen. Jeugdigen krijgen vertrouwen en ruimte om een individueel programma te doorlopen op de dagen dat zij begeleiding krijgen bij Spirare.

"Spirare is een fijne plek doordat zij op een andere manier begeleiden. Er is vrijheid maar ook verbinding en ze bieden liefdevolle zorg. Dit heb ik op scholen nooit gehad, daar ging het altijd over in een hokje passen en presteren." *Jeugdige*

Thema 2: De kundige hulpverlener

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulpverleners in staat zijn om met voldoende actuele en passende kennis en kunde te handelen en in hoeverre hulpverleners met anderen samenwerken waar dat nodig is.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 2.1	Oordeel
 <p>Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen.</p>	

In de gesprekken met begeleiders hoort de inspectie dat Spirare tijdens de begeleiding aandacht heeft voor mogelijke risico's. De begeleiders vertellen dat zij in de 'dagstart' ruimte hebben om risico's of aandachtspunten te bespreken met collega's en hier afspraken over te maken. Er worden trainingen gevolgd door begeleiders omtrent het thema veiligheid zoals suïcide preventie. In gesprekken met de begeleiders en uit documenten blijkt dat de begeleiders van Spirare bekend zijn met de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Ondanks dat er mondeling veel wordt besproken tussen hulpverleners en met ouders, ziet de inspectie dat het beperken van risico's niet voldoende in processen is gewaarborgd. De inspectie hoort in gesprekken met een aantal ouders dat zij niet op de hoogte zijn of er een risico-inventarisatie is gemaakt voor hun kind, en worden hier dus ook niet bij betrokken. Ook hoort de inspectie van een ouder dat er alleen bij start van zorg een 'lijstje' is afgevinkt met risico's, maar deze niet over tijd wordt geactualiseerd. In de dossiers ziet de inspectie onvoldoende terug hoe en welke afspraken er zijn gemaakt met begeleiders, jeugdigen en/of hun ouders over hoe zij omgaan met eventueel geconstateerde risico's. Bij vier risico-inventarisaties staat geen beschrijving bij de gevonden risico's of wordt er geen toelichting gegeven over wat de risico's betekenen voor de begeleiding en jeugdigen. Eén risico-inventarisatie is op het moment van toezicht ruim twee jaar oud en daarmee niet actueel. De inspectie hoort in het gesprek met de bestuurder en

orthopedagoog dat de orthopedagoog niet procesmatig is betrokken bij de risico-inschattingen en het opstellen van zorgplannen.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat Spirare risico's op een systematische wijze inschat en navolgbaar vastlegt bij start van de hulpverlening en waar van toepassing afspraken maakt hierover in multidisciplinair verband. Daarbij is het van belang dat bij evaluaties en veranderende omstandigheden de risico-inventarisatie en taxatie geactualiseerd wordt.
- De inspectie verwacht dat professionals, naast het constateren van veiligheidsrisico's, afspraken maken over en vastleggen in het begeleidingsplan hoe er gehandeld wordt naar aanleiding van de geconstateerde risico's.

Norm 2.2		Oordeel
	Hulpverleners bieden hulp die aansluit bij de problematiek, ontwikkelingsbehoefte en mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders.	

De inspectie hoort in gesprekken met de bestuurders en begeleiders dat de zorgplannen van de jeugdigen worden opgesteld vanaf de tweede fase (de oriëntatiefase). Zij geven aan dat de eerste fase, de rustfase, draait om stabilisatie en weer terug in contact komen met leeftijdsgenoten. De inspectie hoort in de gesprekken dat er in de rustfase passende hulp wordt geboden en er oog is voor de verschillende behoeften van de jeugdigen. Echter wordt dit niet als zodanig vastgelegd in de dossiers.

In de gesprekken met begeleiders, ouders en jeugdigen komt naar voren dat Spirare in de praktijk tijdig signaleert welke interventies in welke omstandigheden wel en niet werken en passen waar nodig hierop de begeleiding aan. In gesprekken met ouders worden voorbeelden gegeven waaruit blijkt dat de hulp van de jeugdigen leidt tot vermindering van klachten. Een ouder geeft als voorbeeld dat diens kind na jarenlang geen onderwijs te hebben gevolgd en hierdoor geen contact had met leeftijdsgenoten door de begeleiding van Spirare weer stap voor stap in contact is met anderen en veel groei laat zien.

Verbeterpunt

De inspectie verwacht dat de begeleiding die wordt ingezet in de eerste fase (rustfase) ook navolgbaar en planmatig wordt vastgelegd in de dossiers van de jeugdigen (zie hiervoor ook norm 2.3).

Hulpverleners handelen methodisch en ontwikkelingsgericht.

Begeleiders en de bestuurders vertellen dat er binnen Spirare met een overlegstructuur wordt gewerkt. Dagelijks is er een dagstart waarin alle bijzonderheden van de jeugdigen worden besproken zodat de aanwezige begeleiders en mentoren (LifeGuides en TrackGuides) goed op de hoogte zijn van wat er speelt. Daarnaast hebben de TrackGuides wekelijks (minimaal 1x) een overleg met elkaar en is er tweewekelijks een overleg met de LifeGuides en TrackGuides samen. Ook heeft Spirare eens per twee maanden een "Co-Creatie overleg" met alle medewerkers waarin actuele onderwerpen in de begeleiding of algemene aandachtsgebieden zoals (veiligheid, communicatie, herstelrecht) worden besproken. In gesprek met de orthopedagoog hoort de inspectie dat deze niet formeel betrokken is bij het zorgproces. De werkzaamheden van de orthopedagoog zijn voornamelijk observeren van jeugdigen, coachen van medewerkers en adviseren op vraaggerichte basis.

De inspectie ziet in documenten dat er een werkwijze is opgesteld voor het zorgproces en planmatig werken in zes stappen, zoals onder andere het verzamelen van informatie bij de start. In dit document ziet de inspectie ook een werkwijze over het rapporteren op verschillende zorgdomeinen zoals onder andere zingeving, psychische gezondheid en lichamelijk welbevinden. Echter hoort de inspectie in de verschillende gesprekken met begeleiders en ouders niet terug dat deze werkwijze gehanteerd wordt. Ook is dit niet terug te zien in de dossiers. De bestuurder geeft aan een uitgebreide mondelinge uitvraag te hanteren bij de intake maar deze wordt niet als zodanig vastgelegd in de dossiers. Ook worden er geen rapportages bijgehouden in het dossier van de jeugdige en het zorgplan wordt pas opgesteld vanaf de tweede fase, die soms pas na een jaar ingaat.

De inspectie ziet in de dossiers en hoort van het bestuur dat de zorgplannen allemaal worden vastgesteld door een SKJ-geregistreerde medewerker. Begeleiders vertellen dat zij zelf in een eigen administratie wel aantekeningen maken over hun pupil maar deze niet in het systeem verwerken. Er lijkt hierbij onvoldoende oog te zijn voor risico's over de overdraagbaarheid van informatie als een medewerker komt uit te vallen of afwezig is. Daarbij maakt dus niet alle informatie onderdeel uit van het cliëntdossier.

De inspectie hoort in gesprekken met ouders terug dat zij minimaal twee keer per jaar een evaluatie hebben met Spirare over de voortgang van de begeleiding. De jeugdige wordt hierin ook actief betrokken.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat er bij de start van de begeleiding duidelijk is wat de doelen zijn en hoe hieraan gewerkt wordt. Dit kan voor de rustfase dus ook 'stabilisatie' zijn. De doelen en

afspraken over de begeleiding dienen navolgbaar vastgelegd te zijn in een plan, zodat deze ook onderdeel zijn van het dossier en geëvalueerd kunnen worden.

- De inspectie verwacht dat begeleiders zorgen voor een inzichtelijke, actuele en continue dossiervoering waarin structurele rapportages worden bijgehouden over de voortgang van de begeleiding en het beeld van de jeugdige.
- De inspectie verwacht dat Spirare afspraken maakt over de betrokkenheid en inzet van de gedragswetenschapper bij de intake, vaststellen en evalueren van plannen en maken van risico-inventarisatie en taxatie.

Thema 3: Goed bestuur

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de organisatie op een goede wijze wordt bestuurd en een lerende organisatie is die zich voortdurend verbetert.

In onderstaand figuur ziet u direct wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

In onderstaande tabel leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

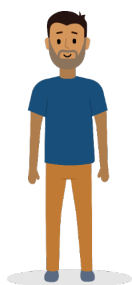
Norm 3.1	Oordeel
 <p>De bestuurder² stelt de maatschappelijke doelstelling en het belang van de jeugdigen centraal.</p>	

In gesprekken met het bestuur en uit documenten blijkt dat Spirare een duidelijke missie en visie heeft. Zij richten zich op (hoog) begaafde jeugdigen die vastlopen in het reguliere onderwijs en hun leven. Het doel is het reactiveren van deze jongeren zodat zij weer volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij.

De inspectie hoort in de gesprekken met medewerkers, jeugdigen en ouders dat de bestuurders deze missie en visie sterk uitdragen en het welzijn van de jongeren voorop zetten. Uit de gesprekken blijkt dat medewerkers maatwerk bieden, aandacht hebben voor het netwerk en het

² Onder bestuurder wordt verstaan degene die eindverantwoordelijk is voor de organisatie. Dit kan bijvoorbeeld ook een gezinshuisouder zijn.

van groot belang vinden om het kind centraal te zetten in de hulpverlening. Daarnaast blijkt uit de gesprekken dat er sprake is van een platte organisatiestructuur, waardoor medewerkers, bestuurders, ouders en jongeren elkaar goed weten te vinden. De bestuurders handelen vanuit betrokkenheid en fungeren als een spil in het web. Als voorbeeld geven ouders in gesprekken met de inspectie aan dat zij voor vragen of opmerkingen zich altijd tot de bestuurder wenden. Deze betrokkenheid heeft een kwetsbare kant in geval van afwezigheid of overdracht van bestuur.

“Ik ben trots als ik zie dat jongeren weer hun levensvreugde terug krijgen. We bieden maatwerk en vertrekken vanuit een basis van vertrouwen. We brengen jongeren weer in ontwikkeling die het vertrouwen in zichzelf of het systeem zijn kwijtgeraakt.” *Begeleider*

Norm 3.2		Oordeel
	De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp.	

Op het moment van toezicht heeft Spirare ongeveer 50 medewerkers in dienst waarvan vier trackguides en vijf senior-trackguides. De senior-trackguides zijn SKJ-geregistreerd. De trackguides fungeren als mentor en coördinator van het proces van de jongeren. Het valt de inspectie echter op dat er maar één van de vier trackguides een pedagogische opleiding heeft afgerond. De trackguides worden echter wel ingezet als pedagogisch medewerkers.

Spirare heeft naast het bestuur een managementteam. Hier maken, naast de bestuurders, ook een financieel manager, manager begeleiding en een manager opleiden deel van uit. Spirare heeft geen raad van toezicht/commissarissen.

Spirare heeft een orthopedagoog die drie dagen per week aanwezig is. De orthopedagoog is niet SKJ-geregistreerd of BIG-geregistreerd, wel heeft deze jarenlange ervaring binnen het (speciaal) onderwijs. Het valt de inspectie op dat de taken van de orthopedagoog niet geborgd zijn in een primair werkproces. Zo heeft de orthopedagoog geen taak in het opstellen of vaststellen van de plannen en/of risico-inventarisaties en daarnaast ook geen vast rol bij teamoverleggen. De betrokkenheid van de orthopedagoog is vooral vraag-gestuurd.

De bestuurders vertellen dat de zorgplannen altijd vastgesteld worden door SKJ-geregistreerde medewerkers. Dit ziet de inspectie ook als zodanig terug in de dossiers van de jongeren. Ook ziet

de inspectie tijdens het toezicht dat er voldoende capaciteit van medewerkers aanwezig is voor het aantal jeugdigen dat begeleiding krijgt.

De inspectie ziet dat er in alle onderzochte personeelsdossiers een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) aanwezig is, passend bij de functie van de betreffende medewerker. Echter ziet de inspectie ook dat er drie VOG's te vroeg of te laat zijn vastgesteld. Daarnaast hoort de inspectie in gesprekken met het bestuur dat er geen check plaatsvindt op de diploma's van nieuwe medewerkers, uitsluitend mondeling op basis van vertrouwen.

De inspectie ziet dat de dossiers van de jeugdigen zijn vormgegeven in een cloud-systeem en niet in een specifiek ICT-systeem. Ook vertellen de bestuurders en begeleiders dat zij veel communiceren via Whatsapp over de jeugdigen. De inspectie wijst Spirare hierbij op het belang van veilige informatievoorziening voor gegevens van jeugdigen³.

De bestuurders vertellen dat Spirare in 2022, te kampen heeft gehad met financiële uitdagingen als gevolg van de coronacrisis. Hiervoor hebben zij met een donatieactie de liquiditeitsproblemen kunnen stabiliseren. De bestuurders geven aan dat Spirare nog wel kampt met een klein (negatief) vermogen waardoor de continuïteit bij wijzigende omstandigheden onder druk kan komen te staan.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat Spirare voldoende vakbekwame en deskundige medewerkers inzet in de functie van (senior)trackguide. Ook verwacht de inspectie dat Spirare zorg draagt voor een check op de bekwaamheid door diploma's te controleren.
- De inspectie verwacht dat Spirare taken van de gedragswetenschapper integreert in het proces waarbij de rol meer preventief en proactief wordt in plaats van reactief zoals ook genoemd bij norm 2.3.
- De inspectie verwacht dat Spirare VOG's conform wet- en regelgeving controleert en vastlegt (passend bij de functie, niet ouder dan drie maanden vóór indiensttreding en bij start van werkzaamheden aanwezig).

Norm 3.3		Oordeel
	De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp.	

De inspectie hoort in gesprekken met medewerkers en het bestuur dat er bij Spirare sprake is van een platte organisatie structuur en iedereen elkaar goed weet te vinden. Medewerkers ervaren een prettige werksfeer en voelen ruimte om elkaar feedback te geven.

De inspectie hoort van ouders dat zij maandelijks kunnen deelnemen aan door Spirare georganiseerde ouderavonden. Op deze ouderavonden worden verschillende thema's behandeld

³ [Handreiking-Informatiebeveiliging-Jeugdzorg.pdf \(jeugdzorgnederland.nl\)](#)

met onder andere psycho-educatie als doel. Ouders vertellen de inspectie dat zij veel baat hebben bij deze ouderavonden, zowel op inhoud maar ook doordat ze herkenning vinden bij gelijkgestemden.

In gesprekken met medewerkers hoort de inspectie ook dat er dagelijks een dagstartoverleg is en twee keer per week een teamoverleg. Bijzonderheden van jeugdigen worden besproken maar ook thema's ten behoeve van bijscholing. De inspectie hoort van begeleiders dat zij incidenten bespreken in de dagstart of teamoverleg maar hiervoor geen registratie systeem hanteren. Incidenten worden niet geanalyseerd op geaggregeerd niveau.

Het bestuur van Spirare vertelt dat zij geen cliëntenraad hebben. Jeugdigen en ouders vertellen dat zij zich betrokken voelen bij de organisatie en ervaren dat zij serieus genomen worden. Toch voldoet Spirare met het ontbreken van een cliëntenraad niet aan de Wet Medezeggenschap Cliënten in de Zorg (WMCZ).

Spirare heeft zoals bij norm 3.2. genoemd geen raad van toezicht/commissarissen. In de gesprekken met het bestuur en de medewerkers blijkt dat Spirare een familiecultuur nastreeft en zoveel als mogelijk in korte lijntjes met elkaar probeert op te lossen. De inspectie ziet hierin ook een valkuil voor ontwikkelen van blinde vlekken. Ondanks dat Spirare op basis van de Jeugdwet niet verplicht is een raad van toezicht/commissarissen in te stellen, zouden zij blinde vlekken kunnen minimaliseren door het inregelen van externe tegenspraak. Hierdoor kunnen zij kritisch blijven kijken naar de kwaliteit van de zorg die zij bieden en waar er nog verbetermogelijkheden liggen.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat Spirare incidenten op navolgbare wijze registreert en analyseert zodat hiervan geleerd kan worden en eventueel verbetermaatregelen doorgevoerd kunnen worden.
- De inspectie verwacht dat Spirare voldoet aan de wetgeving rondom medezeggenschap voor cliënten.

Norm 3.4		Oordeel
	De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen.	

De bestuurders vertellen dat Spirare is aangesloten bij het klachtenportaal zorg. Het bestuur en de medewerkers geven aan dat ouders en jeugdigen hen laagdrempelig kunnen benaderen om zaken te bespreken waar zij tegenaan lopen. Ouders geven in gesprekken aan dat zij dit ook zo ervaren.

Op de website en in documenten ziet de inspectie echter wel dat de huidige klachtenregeling niet voorziet in een laagdrempelige toegang tot een onafhankelijke klachtencommissie conform artikel 4.2.1 van de Jeugdwet.

De bestuurders vertellen dat zij niet zijn aangesloten bij Jeugdstem (voorheen Stichting Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ)) voor een onafhankelijke vertrouwenspersoon. In gesprekken met medewerkers hoort de inspectie dat zij ook niet op de hoogte zijn van Jeugdstem en de verantwoordelijkheid van een zorginstelling om de toegang tot een onafhankelijke vertrouwenspersoon te regelen.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat Spirare de klachtenregeling aanpast zodat deze voldoet aan de eisen van de Jeugdwet. Jeugdigen, hun ouders en betrokkenen dienen op een laagdrempelige wijze en rechtstreeks hun klacht te kunnen indienen bij een klachtencommissie die voldoet aan artikel 4.2.1 van de Jeugdwet.
- De inspectie verwacht dat Spirare jeugdigen en ouders actief informeert over zowel de onafhankelijke vertrouwenspersoon als de klachtenregeling.

Bijlage: Verantwoording van het toezicht

De inspectie voerde het toezicht bij Spirare Valley BV uit op 9 maart 2023. Om tot een gefundeerd oordeel te komen, gebruikte de inspectie voor het toezicht verschillende informatiebronnen. De informatie uit deze bronnen is met elkaar vergeleken en gewogen. Voor het toezicht zijn de volgende bronnen betrokken:

- Een gesprek met 3 jeugdigen.
- Een (telefonisch) gesprek met 4 ouders.
- Een gesprek met 2 leden van het dagelijks bestuur van Spirare Valley BV.
- Gestructureerde interviews met:
 - 6 (pedagogisch) medewerkers
 - 1 gedragswetenschappers
- De check van 8 dossiers op de aanwezigheid van de Verklaring Omtrent het Gedrag van medewerkers, waarbij de inspectie op basis van een aantal criteria zelf de dossiers heeft geselecteerd.
- De check van 12 dossiers van jeugdigen, onder andere op de aanwezigheid van een plan en risico-inschattingen en -beoordelingen. Hierbij was een medewerker aanwezig. De inspecties hebben zelf de dossiers geselecteerd.
- Observaties van de leef- en verblijfruimten.
- Observatie en niet-gestructureerde gesprekken met jeugdigen tijdens de lunchpauze.
- Analyse van de volgende documenten:
 - Overzicht medewerkers Spirare
 - Bedrijfsreglement
 - Kwaliteitshandboek
 - Protocol kindermishandeling
 - Stappenplan omgaan met incidenten
 - Suïcidepreventie protocol
 - Zorgproces planmatig en doelmatig werken

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.

www.igj.nl